

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Saguna 8

Sibiu

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andrei Saguna

APARE SĂPTĂMĂNAL

<p>Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari</p>	<p>Articole și corespondențe se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.</p>	<p>Prețul inserțiilor un șir petii 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.</p>	<p>Abonamentele și inserțiile se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45</p>
--	---	--	--

Nr. 12817

Circulări

Către toate oficiile protopopești și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Aniversarea de 25 ani a zilei de 1 Decembrie 1918

Iubiții mei fii sufletești,

Miercuri la 1 Decembrie 1943 se împlinește un pătrar de veac dela marea Adunare Națională din Alba-Iulia, în care poporul nostru din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș, la chemarea fruntașilor și a conducătorilor lui a hotărât într'un glas și cu însuflețire alipirea acestor ținuturi la Patria mamă și unirea politică cu frații din România liberă.

Această măreață Adunare este o peatră de hotar în istoria mult sbuciumată a poporului nostru ardelean.

Ea înseamnă sfârșitul stăpânirii străine cu tot noianul ei de urgii și începutul stăpânirii naționale pe pământul strămoșesc desrobii.

Ne-a învrednicit Dumnezeu dreptății și al milostivirii să ne dăruiască cea mai mare biruință națională, după ce poporul nostru trecuse prin vămile de foc și de sânge ale unui războiu de patru ani 1914—1918 și care s'a sfârșit cu prăbușirea împărăției austro-ungare.

De multă vreme acea împărăție se transformase într'o temniță de neamuri împilate și dornice de libertate.

În cuprinsul ei libertatea era răstignită, deși Dumnezeu a lăsat libertatea ca dar pentru toate neamurile pământului. Dar când Dumnezeu a cumpănit jertfele neamului românesc pentru libertate, ne-a ajutat și ne-a poruncit să scuturăm cătușele împilării și să ne strângem laolaltă toți fiii neamului la sânul României libere.

Tot dintr'o poruncă de sus Țara mamă și-a pus în cumpănă viața și s'a aruncat în valtoarea războiului de desrobire din 1916-1918, înfruntând primejdii și grele încercări, ca să făurească o Românie mare și fericită.

Cu drept cuvânt socotim că Pronia cerească a făcut minuni cu acest neam scoțându-l prin cumplite furtuni de veacuri la rotunjirea hotarelor țării sale. Basarabia a venit cea dintâi la sânul Patriei mame prin votul statului Țării din Chișinău dela 9 Aprilie 1918. După 7 luni se alătura Bucovina, la Regatul României. Iar în 1 Dec. 1918 a votat Adunarea națională din Alba-Iulia unirea Transilvaniei și a Bănatului cu România liberă.

Atotputernicul Dumnezeu ne-a hărăzit o sfântă moștenire și isbânda deplină a idealului național. Lui să-I mulțumim în rândul întâi că a ajutat poporul nostru să-și isbândească visul cel mare al istoriei sale și să ascultăm de voia Lui cea sfântă întru împlinirea misiunii noastre pe pământ.

Să ne gândim cu recunoștință la toți fiii neamului cari și-au jertfit viața pentru biruința dreptății noastre și să avem în mare cinste pe toți conducătorii înțelepți ce i-am avut.

Iar noi cari am ajuns aceste zile, în strânsă frățietate și în nebiruită solidaritate națională, gata la orice jertfe, să ne legăm cu sufletul de hotărârea cea mare din ziua de 1 Decembrie dela Alba-Iulia și să o socotim ca cea mai mare datorie a noastră de-a o duce din nou la desăvârșită și netrecătoare biruință.

Căci noi astăzi nu putem prăznui altfel ziua de 1 Decembrie decât cu durerea că scumpul nostru Ardeal a fost sfârticat de nedreptatea oamenilor, dar și cu hotărârea nestrămutată de a-l aduce iarăși întreg la gîlia strămoșească. La nicio brazdă din moștenirea noastră dreaptă nu renunțăm. Prin virtutea sufletului nostru trebuie să dobândim tot ce am pierdut. Pentru aceasta trăim și cu acest gând nesdruncinat ne mărturisim vrerea noastră în sfânta zi a aniversării unirii dela 1 Decembrie 1918.

Cu aceste simțăminte și hotăriri luate în conștiință, să ne apropiem de sfintele altare în ziua unirii Ardealului cu Patria mamă, avându-i prezenți la închinarea noastră pe toți luminații patrioți trecuți la cele veșnice, cari ne-au dat bucuria zilei de biruință dela Alba-Iulia. Cu vie recunoștință și pietate să pomenim în slujba noastră pe Regele Ferdinand Intregitorul și pe Regina Maria, și pe toți ceice și-au jertfit viața în războiul pentru întregirea neamului și lărgirea granițelor Țării.

„Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu”.

Impărtășindu-Vă arhierestiile Noastre binecuvântări, am rămas

Sibiu, la 22 Noembrie 1943.

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

(ss) Nicolae

Nr. 12601/1943 Pres.

P. S. Episcop NICOLAE COLAN al Vadului, Feleacului și Clujului împlinește vârsta de 50 ani

Duminecă 28 Noembrie a. c., Prea Sfinția Sa D. D. Nicolae Colan, episcopul Vadului, Feleacului și Clujului, membru activ al Academiei Române, împlinește venerabila vârstă de cincizeci de ani.

Evenimentul acesta, știută fiind opera mare pe care o împlinește Arhipăstorul Românilor ortodocși din Ardeal de Nord, cu desăvârșită înțelepciune și cu zel apostolesc, pentru apărarea tradițiilor noastre străbune și pentru conservarea ființei naționale a fraților noștri de acolo, nu-l putem lăsa să treacă nevalorificat în scopul fortificării nădejilor ce însuflețesc astăzi conștiințele treze de pe tot cuprinsul pământului locuit de Români. Aceasta, cu atât mai vărtos cu cât a desfășurat o frumoasă activitate și în Arhiepiscopia noastră și împlinim astfel și cuvântul Apostolului care ne îndatorează să încredințăm de îndată cinste pe a cea dintre păstorii bisericesti cari ostensesc întru cuvânt și învățătură (comp. I Tim. 5, 17).

Din prilejul amintit, publicațiile periodice, cari apar sub diriguirea

Noastră, vor aduce Prea Sfințitul Episcop Nicolae Colan prinosul recunoștinței și admirației neprecupețite pe cari i le purtăm cu toții.

Pe lângă aceasta, dispunem cele ce urmează:

În toate bisericile parohiale din cuprinsul Arhiepiscopiei Noastre se vor înălța rugăciuni fierbinți — Duminecă 28 l. c., după sf. Liturghie — pentru sănătatea Prea Sfințitului Episcop Nicolae Colan, pentru isbândirea înaltelor năzuințe ce-l însuflețesc și pentru buna sporire întru toate a obștei dreptcredincioase încredințată ocărmuirii Sale duhovnicești.

Cu acel prilej, Prea Cuc. protopopi și Cuc. preoți vor rosti câte o cuvântare potrivită, relevând meritele ce și le-a câștigat Prea Sfințitul Episcop Nicolae Colan¹, și mai cu osebie sfăruind asupra legăturii strânse dintre Arhipăstor și turmă și asupra caracterului esențial al Ortodoxiei românești, care este acela de *Biserica a poporului*.

Sibiu, 13 Noembrie 1943.

NICOLAE
Arhiepiscop și Mitropolit

Al. Popa,
secretar

¹ În acest scop, Vă veți servi de *Schifa bibliografică* pe care o anexăm la această Circulară și, eventual pentru amănunte, de fasciculele *Revistei Teologice* pe lunile Iulie—Decembrie 1936, Ian.—Febr. 1942 și Ian.—Febr. 1943.

P. S. Episcop NICOLAE COLAN

Astăzi P. S. Episcop Nicolae împlinește bărbăteasca vârstă de 50 ani. Încrăstând acest moment, îl învăluim în lumina de sărbătoare a sentimentelor de dragoste și de admirație pe cari le nutrim față de persoana ilustrului și vrednicului ierarh.

Dacă ar fi fost timpuri liniștite și dacă nici o piedecă n'ar fi stat în calea adunării noastre pe lângă vlădica dela Cluj, sărbătorirea zilei de 28 Nov. ar fi avut un alt caracter. În condițiile actuale însă, lumina fețelor e așternută pe un fond de nostalgie și de grave meditații.

Dar pe de altă parte tocmai aceste împrejurări accentuiază personalitatea P. S. Sale. În zarea umbră, care ne trimite chipul ființelor și al mișcărilor lor numai în contururi generale de mister, figura ierarhului care a rămas, ca Păstorul cel bun, pe lângă turma sa cea obidită, se înalță ca un inger protector, ca un stâlp de suferință nădejde.

Vlădica Nicolae Colan este pentru frații noștri cel mai bogat izvor de întărire și de mângăere, iar pentru noi chezașia principală a unui scut așezat peste fragmentul de viață românească despărțit de întregul din care face parte.

Cine se putea gândi acum 7 ani, când rectorul Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu, își muta centrul de activitate la Cluj, că un act preînțelept al Providenței destinase ca ochii lui senini și totuși duiosi, să

lumineze ca două stele netulburate și neabătute deasupra acelei părți din neamul nostru care va avea soarta cea mai sbuciumată?

După ce învățase pe viitorii preoți că datoria lor este să se jertfească pentru popor, alipindu-se cu toată ființa lor de el și nepărăsindu-l pentru nimic în lume, Dumnezeu l-a hărăzit să învețe acest lucru și cu pilda vieții. Astfel cariera Sa învățătorească s'a continuat pe linie suitoare, devenind dascăl și mai deplin al Bisericii românești.

Prin P. S. Sa se continuă șirul acelor ierarhi ardeleni pe care istoria ni-i dă pildă pentru atașamentul lor la soarta unui popor care nu le putea oferi nici o strălucire, afară de aceea pe care o dă identificarea cu el din dragoste după pilda Domnului Iisus Hristos. P. S. Sa a ilustrat din nou adevărul că ultima rezervă a unui neam este Biserica lui, că singură ea este instituția care se contopește cu ființa lui în sensul că nicio odată nu-l părăsește, ci până mai există, redus la ultima simplitate de viață, e și ea acolo într'o simbioză indestructibilă, care e totuși de sublimă esență etică.

Vlădica Nicolae Colan a reactualizat în plină epocă modernă o însușire istorică a Bisericii noastre și din pilda aceasta noi avem să învățăm că chiar dacă o anumită parte din intelectualitatea de azi n'ar avea ochi să vadă o asemenea vrednicie a Bise-

ricii, noi să ținem și mai departe la ea, căci ceace facem nu facem pentru oameni, ci pentru Dumnezeu și pentru conștiința noastră.

Dar P. S. Episcop Nicolae Colan nu este numai o inimă iubitoare de popor în sensul evanghelic și bisericesc-românesc al cuvântului, ci și una dornică de lumină și capabilă să împrăștie lumina curată a slovei oriunde se găsește. Ducând cu Sine pasiunea aceasta dela Sibiu, unde a desfășurat o remarcabilă activitate publicistică personală și prin însufletirea și îndrumarea altora, nu l-a putut opri dela continuarea acestei opere nici una din greutățile vremurilor și împrejurărilor. Dimpotrivă, par'că pe măsură ce au fost mai aspre condițiile, s'a înverșunat duhul din P. S. Sa îndemnându-și destoinicii colaboratori mai vechi și scoțând la iveală pe alții noi, ca împreună să dea de lucru tiparului și să împrăștie lumină creștinească și românească sufletelor rămase departe de masa copioasă a scrisului din țară.

Cărțile religioase pentru popor apar fără încetare, iar «Viața Ilustrată» a consacrat o serie de scriitori noi,

de real talent, al căror scris e pâne frământată și coaptă în vatra și pentru vatra poporului nostru.

La vârsta de 50 de ani P. S. Episcop al Românilor în suferință este o personalitate consacrată a neamului nostru. Și totuși vârsta aceasta departe de-a însemna o încheiere a unei opere, e de abia promisiunea sigură a unei opere care va urma. Vârsta de 50 de ani însemnează începutul fazei de deplină maturizare. Și mai mult ca până azi neamul nostru va avea de aci înainte în P. S. Sa un Părinte înțelept, un îndrumător matur, în care își pune cele mai mari nădejdi pentru scăparea din strâmtorile ceasului de față și pentru buna lui orientare viitoare. Experiența de conducător al poporului câștigată în cele mai dificile împrejurări îi vor fi P. S. Sale un capital de preț de care se va folosi din plin neamul nostru în existența lui viitoare.

Dumnezeu să-l prelungească ani mulți viața și să-l hărăzească bucuria de-a vedea cele mai bogate roade ale strădaniilor Sale în viața neamului românesc!

D. S.

Valoarea zilei de 1 Decembrie 1918

Zilele mari în istoria unui popor sunt zilele de întâlnire cu destinul lui, iar aniversarea acestor zile e prilej de confruntare cu poruncile destinului, a vieții pe care o trăiesc, a ideilor de care se călăuzesc, a simțimentelor care-i însuflețesc, pe cece prăznuiesc acele zile.

Astfel de zile sunt rare.

Dar pe noi, generația de azi ne-a plasat Providența divină într-o epocă de uriașe încordări, de evenimente dramatice, sguđuitoare și de transformări radicale în lume. De aceea, epoca aceasta e prilej de multe zile mari.

La toate acestea n'am fost numai spectatori și martori oculari, ci ne-am aruncat, ori am fost atrași în vâltoarea năpraznică a dramei vieții făcând să strălucească virtuțile tradiționale ale rasei și înfruntând încercări grele.

În primul război mondial, poporul nostru a luptat și a sângerat sub steag străin, dar n'a făcut o jertfă zadarnică, pentru că sau realizat cuvintele profetice ale Profesorului Nic. Iorga, pe care le adresa prin *Neamul Românesc* dela 10 August 1914 sub titlul: *Către Românii cari cad pe câmpurile de luptă străine*.

El scria: «Este o dreptate pe lume. De sigur că este. Și această dreptate face ca orice silință, orice jertfă a unui individ, ca și a unui popor, oriunde și oricum s'ar face, să se reverse, peste oricâtă vreme și împotriva oricărei piedici, asupra lui».

«Să fiți deci voioși aceia cari, în strigăte de comandă străină, sub steag străin muriți! Undeva un alt steag se ridică, în măsura în care voi vă cheluitui vitejia, vă dați sângele tinăr, fără să-l vedeți. El se ridică tot mai înalt, tot mai larg, săltat în sus și răsfirat de fiecare silință desnădăjduită a puterii voastre, care se stinge. Și să știți că urmașii voștri, în ciuda tuturor puterilor lumii, sub acest steag pe care în neștiuță, în durere și în întunecare voi l-ați înălțat, desfășurat și sfințit, vor fi toți împreună!»

Această profecție s'a împlinit.

Monarhia austro-ungară s'a prăbușit în război. La Alba-Iulia în 1 Decembrie 1918 s'a deschis testamentul celor ce au luptat și s'au jertfit pentru libertatea poporului și pentru unirea tuturor Românilor în Statul național din cuprinsul pământului strămoșesc desrobii.

Libertatea proclamată în Adunarea din Alba-Iulia n'a fost monopolizată pentru noi ci extinsă asupra tuturor locuitorilor din Ardeal, fără deosebire de neam, de lege, de cultură și de stare socială.

S'a proclamat egalitate pentru locuitorii țării și toți aceștia au fost chemați la colaborare, în sinceră și rodnică frățietate.

Dar ziua de 1 Decembrie 1918 înseamnă unitate și solidaritate națională, mai presus de toate și prin toate și peste toate, în pace ca și în război. În contra acestei solidarități și unități s'a păcătuit mult și de multe ori în intervalul celor 25 de ani trecuți.

Ar fi un neadevăr să afirmăm contrariul.

România întregită era dela început o brazdă sfântă, în care să sămănăm sămânța, din ale cărei roduri abia generațiile viitoare să se înfrupte.

Mulți însă au înțeles că e mai profitabil să trăiască dela țară decât pentru țară și Neam. Progresele pe care cei buni împreună le-au realizat, sunt multe și însemnate.

Ele vor fi în continuă ascensiune, când — credincioși idealului național vom lua marea hotărâre a *întoarcerii la Hristos!*

Fără o generală convertire la Hristos, iar nu numai de indivizi rășleți, nu e cu putință să păstrăm și să refacem sacra moștenire dela 1918 în toată integritatea și autenticitatea ei.

Fie ca trecând pragul unui nou sfert de veac dela Adunarea Națională din 1 Decembrie 1918, să pășim pe calea convertirii la Hristos, a întregului nostru neam românesc, pe calea biruinții, pe care nici o putere din lume să nu ne-o poată răpi!

T. S.

Comemorare. — Universitatea Daciei superioare Cluj-Sibiu, într'un cadru de evlavioasă reculegere sufletească, a sărbătorit Duminică în 24 I. c., pomenirea strălucitorilor luptători naționaliști: Al. Papiu Ilarianu, Gh. Bariț, Baron David Ursu de Margina, Dr. Ioan Rațiu și Iosif Șterca Șuluțu, — toți cinci înmormântați în cimitirul bisericii unite din Sibiu. Aici s'a ținut parastasul pentru odihna sufletelor celor comemorați. A slujit, cu acest prilej, P. S. Sa Episcopul Orăzii, Dr. Valeriu Trajan Frențu, administratorul mitropoliei blăjene, înconjurat de un mare sobor de preoți. La serbare au fost prezenți: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului și numeroși reprezentanți ai autorităților locale, civile și militare, împreună cu profesorii universitari și studenții. Cuvântări omagiale au rostit: P. S. Sa Episcopul Frențu, prof. univ. R. Cădea, rectorul Iuliu Hătegan, și 5 studenți.

Unirea Ardealului cu România

— 1 Decembrie 1918 —

S'a scurs un pătrar de veac dela 1 Decembrie 1918, dela unirea Ardealului cu România, până la 1 Decembrie 1944, cel înroșit de sânge și de foc.

Generația Adunării dela Alba-Iulia avut-a privilegiul de-a trăi și bucuria înălțării ardeleni pe culmea Unirii și durerea decăderii și sfășierii care durere nu se mai alină.

În noaptea suferinții de azi ne apare mai mândru și mai strălucitor soarele Unirii din 1 Decembrie 1918.

Și-i adevărat scrisul părintelui Lupaș:

«Dintre toate manifestările „suveranității naționale“, fărămiate prin granițele nedrepte ale împărățiilor prăbușite, cea mai măreață a fost fără îndoială, adunarea dela Alba-Iulia, nu numai prin covârșitoarea mulțime, care a luat parte la ea, dar și prin însufletirea și prin demnitatea cetățenească a celor ce aduceau acum la matca României întregite partea cea mai de preț a Daciei lui Traian, pământul și poporul care prin vitregiile istoriei a fost ținut timp mai îndelungat în lanțurile cârmuirilor străine și împiedecat a-și urma cursul firesc al unei dezvoltări nestingherite, în cadrele aceleiași organizații politice cu restul neamului». (I. Lupaș, Istoria unirii Românilor, București 1937 p. 368).

Și-i reală caracterizarea lui Cezar Petrescu:

„Din sate pierdute tocmai în văgăunile Carpaților de Maramureș, din plaiurile și din văile Mureșului, dela marginea Pustei și dela apa Tisei, din Bihor și de pe valea Arieșului, de pe Olt și de pe Someș, din cele patru zări ale Ardealului, curgea norodul în straie de sărbătoare, cu lăute și cu steaguri în frunte, cu chiote și cu cântece, urcând dealul spre cetățuie. Puhoiul acesta a intrat pe sub poarta lui Mihai Vodă Viteazul, abea găsiindu-și loc încăpător pe câmpul lui Horia. Pe chipurile cărturarilor scăpați din temnițe și din lagăre se citeau scrise cu unghii de fier urmele chinurilor. Însă toate se ștergeau spălate de lacrimi în bucuria cea mare». (C. Petrescu, Cei trei regi, București, p. 110).

Așa se înfățișează „Adunarea Națională a Tutoar Românilor din Transilvania, Banat, și Țara Ungurească“ din 1 Decembrie 1918, care a decretat: „Unirea acestor Români și a teritoriilor locuite de dânșii cu România“.

La înfăptuirea acestei uniri a contribuit în mare măsură și Biserica ortodoxă română.

„Biserica îndeosebi și-a dat contribuția ei însemnată, ca sufletul acestui neam să se constituie unul și același dela o margine etnică până la cealaltă. Împărtășindu-i aceeași învățătură, săvârșind aceeași sfântă slujbă în același dulce graiu românesc, și dând aceleași îndrumări simțirii românești de o parte ca și de cealaltă a Carpaților, în ciuda nedreptelor granițe această Biserică a înfăptuit unitatea sufletească a neamului nostru. Atunci când a învățat pe toți fiii acestui neam a se ruga în vremuri grele la fel s'a înfăptuit dela Nistru până la Tisa marele front al sufletelor». (I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, în discursul la Constituția din 1923).

Preoțimea și credincioșii Bisericii noastre au luptat mână'n mână cu neclintit curaj pentru înfăptuirea unității politice. Dacă episcopul Gerasim Adamovici cerea la 1791 prin „Supplex Libellus Valachorum“ numai egalitate de drepturi politice pentru Ro-

mâni, Șaguna și generația lui prețindea independența politică a Transilvaniei iar lăncu aprinse focul războaielor pentru a împiedeca unirea Ardealului cu Ungaria. În patru luni 6000 de omoruri și 40 mii de victime a îndurat atunci sârmana națiune română din Ardeal (G. Barițiu, Părți alese din istoria Transilvaniei, Sibiu 1890 v. II p. 451). Fii devotați ai Bisericii ca Babeș, Mocsonyi, Slavici, dimpreună cu Barițiu, Rațiu și alții la 1881 au pus bazele unui program autonomist unitar pentru toți Români din Ardeal și Ungaria și au organizat mari mișcări populare de demonstrație în contra încălcării drepturilor noastre, cu prilejul „Memorandului“ și a „Replicei“. Pe când fruntașii din 1905 largiră programul politic și inaugurară activismul, (Ion Clopotel, Istoria revoluției din 1918, Cluj 1926, p. 169) cei din 1918 cu prilejul desăgregării monarhiei austro-ungare au realizat integral acest program bogat. Grea a fost Vinerea Patimilor ardeleni în cursul războiului mondial din 1914—18. Din aproape o jumătate milion de Români ardeleni mobilizați 449.786 au fost mănați în prima linie de foc. Au pierit pe câmpul de luptă 41.737, iar alți 11.275 au murit prin spitale, lagăre și închisori. Numai prin temnițele Clujului au trecut în doi ani 26.000 de Români. Ne-au rămas apoi 25.406 invalizi, 38.630, văduve și 79.226 orfani de războiul (C. Petrescu, L. c. p. 108).

Preoțimea română ardeleană încă a fost nevoită a gusta din cupa tuturor amărăciunilor în aceea cumplită vreme. Au fost internați în lagăre 140 de preoți, întemnițați 86, pribegi 106, osândiți la temnița grea 15, la moarte 4, omorâți 4 și 1 cleric, morți în închisoare 3, în pribegie 7, iar în urma suferințelor de prin temnițele jilave 28 slujitori ai altarelor străbune. (Dr. Sebastian Stanca, Contribuția preoțimii din Ardeal la războiul pentru întregirea neamului, Cluj 1925 p. 171).

Pentru bieții oameni eliberați ca din ghiara morții de revoluția din 1918, păreau cuvinte de Dumnezeu insuflate confesiunile lui Vasile Gol-diș din Adunarea Națională:

«Națiunile trebuiesc liberate. Între aceste națiuni se află și națiunea română din Ungaria, Banat și Transilvania. Dreptul națiunii române de a fi liberată îl recunoaște lumea toată, îl recunosc acum și dușmanii noștri de veacuri. Dar, odată scăpată de robie, ea aleargă în brațele dulcii sale mame. Nimic mai firesc în lumea aceasta. Libertatea acestei națiuni înseamnă unirea ei cu Țara Românească!» (I. Lupaș, l. c. p. 366).

Mărturisirea episcopului de Caransebeș Dr. Miron Cristea — mai târziu patriarh al României — fost-a răscolitoare:

«Mai ales ceace au făcut cu noi Ungurii în anii din urmă, trece toate marginile. Strigau la cer răzburare nedreptățile, care trebuia să le suferim. Ne durea mai ales încătușarea sufletului nostru românesc și răpirea școalelor, căci n'am uitat nici pe o clipă admoniția dela 1848 a marelui Bănuțiu: «Și cu cât vor învăța mai mulți Români la școale străine, cu atât va pierde națiunea mai mulți fii». Fiecare fiu înstrăinat era o bucată ruptă cu dureri din trupul nostru. Bărbăteștile lupte politice ale episcopilor și fruntașilor noștri conducători, pecetluite cu însemnate jertfe de mucenici naționali, formează pagini strălucite ale trecutului nostru întreg». (I. Clopotel, l. c. p. 127).

Indemnurile episcopului Ioan Pap

al Aradului au înălțat sufletele românești:

«Ne-am prezentat aici în deosebi cu scopul și dorința că precum antecesorii noștri, vrednici de pomenire, episcopi de pe vremuri, au suspinat împreună cu clerul și poporul credincios sub povara sistemului de impliere a tot ce a fost românesc, acum tot împreună cu clerul și poporul nostru să prăznuim bucuria zilei, în care ne-a răsărit și nouă soarele dreptății care ne este chează a unei vieți viitoare ca națiune românească liberă și unică îndreptățită a dispune de soarta sa prezentă și viitoare» (Idem, l. c. p. 126—27).

Dar Biserica ortodoxă română din Ardeal pe lângă unirea politică avea să așeze din nou și unitatea sa organică: ierarhică și canonică, cu Biserica României, unitatea întreruptă la 1700, când s'a petrecut «grozava tragedie ca mitropolitul Ardealului să-și trădeze nu numai credința strămoșească, ci și toate legăturile sufletești cu frații săi de peste munți». (Omagiu înalt Prea Sfinției Sale Dr. Nicolae Bălan, mitropolitul Ardealului, Sibiu 1940, p. 137). De aceea pe când Comitetul național central al Românilor din Ardeal îl delega pe profesorul Dr. Nicolae Bălan — azi l. P. S. Sa mitropolitul Nicolae al Ardealului — să străpungă repede Carpații Răsăriteni și să ceară Regelui Ferdinand I din Moldova intrarea cu armata în Ardeal, (Acelaș, p. 43) pe atunci Consistorul ortodox român arhiepiscopesc din Transilvania, autoriză pe asesorul Lazar Tritean — azi l. P. S. Sa episcopul Lucian al Romanului — să prezinte la Adunarea Națională din Alba-Iulia dela 1 Decembrie 1918 această «declarație» răspicată ca o mărturisire de credință. (Arhiva Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu, actul nr. 11,929/1918).

«Biserica creștină ca instituțiune de origine dumnezească, după ființa și chemarea ei are să perfecționeze firea omenească și să desăvârșască opera de mântuire. Biserica creștină urmând învățăturile Sfintei Scripturi despre puterea lumească mărturisește a fi dela Dumnezeu, de aceea întru îndeplinirea misiunii sale religioase-morale și culturale, chiar dela început a lucrat în bună înțelegere cu puterea de stat, păstrându-și însă totdeauna libertatea și independența de acțiune. În epoca de aur a imperiului roman, Biserica creștină și imperiul existau ca două societăți distincte coordonate, având fiecare guvernul său, legile sale, însă adaptându-se și susținându-se reciproc.

Dar conlucrarea armonică dintre biserica creștină română și puterea de stat a fost turburată prin tendințele stăpânirii lumești din veacurile următoare de a-și aservi Biserica și a îndruma viața credincioșilor ei într-o direcție contrară intereselor naționale ale acestora. Astfel istoria bisericești creștine române, mai ales dela reformațiune încoace, este un șir neîntrerupt de lupte crâncene, de prigoniri dureroase, de suferințe amare. Românii li-se zicea: «Sunteți veniți de eri, de alaltăeri. Trecutul țării nu vă cunoaște, legile țării vă înlătură. Actualitatea țării nu are nevoie de voi decât numai în calitate de plebe, fără nici un caracter național». (N. Iorga: Istoria Românilor din Ardeal și Ungaria dela mișcarea lui Horia până astăzi, pag. 64). Ni-s'a răpit mai întâi nobilimea, ni-s'au umilit și batjocorit preoțimea, ca astfel mai ușor să ne poată desființa sub raport național țărâtimea. Din cupa plină a suferințelor a isvorit în Martie 1791 memoria bisericești, îndrăzneată, dar deamănă, cunoscută în istorie sub numirea „*Suplex libellus Valahorum*” iscălită de vlădicii Adamovici și Bob, în care pentru prima dată se cere egalitate de drepturi, echitate și drep-

tate și pentru «națiunea română» alături de Unguri, Sași și Săcui. Cutezanța valahilor a trezit o uriașă indignare în dieta ardeleană din 21 Iunie 1791, careia i-se trimisese petiția ca fără zăbavă să propună măsurile necesare «cu privire la binele de obște» și încă pentru întreaga națiune valahă din Ardeal.

Dar «binele de obște» sub ocrotirea vulturului cu două capete a fost monopolizat pentru maghiarii din Ungaria și pentru nemții din Austria căci pe lângă acordarea unor favoruri de ordin material inferior, cerea justă a națiunii române pentru exercițiul practic al drepturilor cetățenești — cu aprobarea curții — a fost respinsă. Și firul fărădelegilor s'a dăpănat mai departe.

Naia Bisericii ortodoxe române părea a fi intrat în ape mai liniștite. Marele chiriarch al acestei Biserici, nemuritorul arhiepiscop și mitropolit Andreiu Șaguna pentru a potența puterea de rezistență a Bisericii, pe lângă conservarea bazelor canonice, a dat acestei Biserici organizația cea mai democratică, pe care ne-o putem închipui. «Ca o piramidă puternică așa se ridică organismul acestei autonomii pe bazele cele mai largi ale sinodalității în treptata sa clădire și un spirit blând, spiritul vechiu creștinesc, spiritul patriarchal încălzește acest organism de jos până sus, în culmea sa. Clerul și poporul, preoți și mireni, stau pe toate punctele în contactul cel mai intim unii cu alții și prin neconținută cooperare a acestor două elemente constitutive ale Bisericii, decurge întregul ei proces vital. În această autonomie se îmbrățișează într-o desăvârșită armonie spiritul democratic modern cu spiritul creștinesc patriarchal, spiritul libertății, cu spiritul autorității, spiritul progresului cu spiritul unui conservatism, propriu așezămintelor nestrămutavere ale Bisericii» (Alex. Mocsonyi, discurs rostit la deschiderea congresului electoral din 17 Decembrie 1898). Dar această autonomie atât de sănătoasă și de puternică prin alcătuirea ei a fost un spine în ochii deținătorilor puterii de stat și astfel au căutat s'o slăbească și s'o facă iluzorie prin legi și ordinațiuni, prin uneltiri externe și interne. Intoleranța și volnienția guvernelor maghiare sub ocrotirea Contractului dualist a ajuns în timpul din urmă la paroxism.

De aceea Consistorul arhiepiscopesc, ca organ executiv al Bisericii ortodoxe române din Transilvania își exprimă nestrămutata convingere că Biserica, orice autonomie democratică ar avea nu-și poate îndeplini sublima ei chemare, decât într'un stat național român, liber și independent. Voind deci a reînvi și cimentă pentru vece legătura cu Biserica ortodoxă română din regatul României, legătura ruptă prin uneltirile stăpânirii austriace la sfârșitul veacului al XVIII-lea, în contra protestărilor metropolitului muntean Teodosie și a domnitorului Vodă Brâncoveanu, — se declară, pentru unirea Transilvaniei și a celorlalte teritorii locuite de Români cu regatul României, sub sceptrul Majestății Sale gloriosului rege Ferdinand I».

La comemorarea acestui sfert de veac datorită noastră supremă este: adâncirea și întărirea unității naționale și religioase în așa fel, ca nimenia să nu mai rămână pe din afară, ca toți «frații împreună» să fie.

Prot. A. NANU.

Acolo departe, față în față cu inamicul se bat cu dârzenie, copiii, frații, părinții noștri. Să nu le slăbim rezistența făcând să circule minciunile lansate de inamic.

Petrache Lupu la Sibiu

Maglavitul: nume de taină și înfioreare, centru de cutremurare duhovnicească a neamului. Indiferent de atitudinea ce o luăm față de minunea Maglavitului, ea — ca factor de învioreare a forțelor religio-morale ale poporului — nu poate fi trecută sub tăcere: e deja un fapt care caracterizează fizionomia spirituală a țării din veacurile noastre. Este ea însă prin aceasta numai o faptă ce aparține istoriei, adică trecutului, fără nici un ecou în prezent? — Poate că sunt mulți înclinași să răspundă afirmativ la această întrebare. Maglavitul a fost — acum opt ani — ca un meteor ce a sbuciumat conștiințele, le-a trezit din toropeală, le-a făcut să ia atitudine pro sau contra și le-a deschis o zăriște de minune dintr'o altă lume. Dar de atunci ciobanul vădător s'a adâncit par'că în tăcerea unei prezențe mai mult legendare decât reale. Și totuși nu acesta e adevărul: Maglavitul nu numai a fost, ci și este. De ce? — Pentru că misiunea lui este încă actuală și pentru că Petrache Lupu n'a încetat — nu încetează — a fi conștient de această misiune și a propovădui cu timp și fără timp porunca pe care a primit-o de sus. Dovadă sunt isirile prin țară — activitatea lui neostenită; dovadă este cutremurarea cu care e primit pretutindeni de credincioși, ca un om care a vorbit cu Dumnezeu, care are să mărturisească — nu cuvântul lui, ci cuvântul lui Dumnezeu. El însuși spune că «trebuie» să-și împlinească propovăduirea: e par'că o putere porunciitoare care îl transformă în mărturisitor neobosit.

Când Dumnezeu și-a încredințat o poruncă, trebuie s'o împlinești, chiar cu prețul vieții și al oricărei osteneți. Dacă lumea crede sau nu asta nu-l privește: el trebuie să vorbească lumii, să strige în surzenia vremii ca să se deschidă auzul pentru adevărul Domnului. Este în conștiința aceasta — care are surprinzătoare paralele în profeți — semnul care ne îndeamnă să credem că viziunea lui e cu adevărat o poruncă dela Dumnezeu. În graiul lui simplu o concretizează așa: «Dacă generalul nu dă poruncă, cei de sub ordinele lui nu știu ce să împlinească; dacă însă generalul ordonă, porunca trebuie împlinită. Așa și eu: nu dela mine am pornit să vestesc, ci pentru că Moșul mi-a poruncit. Vai mie, de nu împlinesc porunca». Aceasta este taina din care isvorăște truda lui, niciodată micșorată, de a chema lumea la pocăință. Nu-i e teamă nici de moarte. E identificat deplin cu misiunea ce i s'a dat.

La Sibiu a apărut pe neașteptate. A predicat Duminecă (21 Nov.) la Biserica din Groapă și la adunarea din Aulă de după masă; Luni a vorbit în Capela mitropolitană studenților teologi și după masă în Catedrală. Poporul l-a ascultat cu reculegere și umire. Înaltul Ierarh al Ardealului l-a primit în audiență și la masă. Faptul că l-am cunoscut personal — până acuma nu l-am văzut — mi-a întărit convingerea că Petrache Lupu nu se propovăduiește pe sine, ci e vestitorul unei porunci dumnezeiești. Nimic prefăcut, nimic intenționat în toată făptura lui: acesta nu poate fi un em care vrea să înșele lumea ca să câștige gloria popularității. Dimpotrivă: o nevinovăție de copil, o desinteresare deplină. Și totuși o memorie exactă, vie și o inteligență sănătoasă, a judecată reală și dreaptă: acesta nu este omul care să fi fost înșelat de o halucinație, de o iluzie. A trebuit să primească porunca de trei ori, ca să se înduplece — amenințat fiind că altfel va fi pedepsit — să o vestească lumii. La aceste calități ale inimii și ale minții, se adaugă — alături de conștiința că Dumnezeu vorbește printr'însul — o largă, nereștinută revărsare de dragoste și milă pentru oameni. Propovăduirea lui e: pocăiți-vă, îndreptați-vă, altfel vine prăpădul mântuii lui Dumnezeu. Dar pocăința n'o înțelege numai ca lepădarea de păcate, ci mai ales ca reîn-

tronare a dragostei dintre oameni, o îmbunare a inimii înrăite în păcat. «Mile milă de voi», e o expresie pe care o repetă și în toată ființa lui se vede — în acele momente — o mare suferință, din pricina necazurilor ce vin peste lume din nepocăință. Solidarizarea în dragoste atinge limitele sacrificiului de sine: Doamne, mai bine să piară Petrache Lupu, decât să piară neamul, — a grăit cu glas stins și îndurerat. Și dragostea aceasta, în care îmbrățișează pe toți (dela vlădică până la opincă: tuturor le dă sărutarea păcii), este efectivă, se traduce în fapla milosteniei. Câți săraci nu s'au îmbunătățit din vorba dragostei prin care ciobanul dela Maglavit a îndemnat mâna bogatului să fie mai darnică! Și pușini vor fi știind, cum ciobanul cel simplu, împotriva multor urzeli dubioase, a zidit din dania credincioșilor la Maglavit o biserică, un corp de case pentru călugări, două spitale, casă pentru pelerinii sănătoși și alte așezăminte, pe când el însuși a rămas cioban — cu oișele lui — așa cum era și mai înainte. Banii ce s'au adunat nu sunt ai lui, ci ai lui Dumnezeu: pentru El îi folosește. Aceasta e fapta care-l ridică peste orice suspiciuni la o înălțime morală vrednică de un vădător. Ce să zicem de atașamentul lui necondiționat față de Biserică? Puterea lui Dumnezeu îl călăuzește pe calea cea dreaptă a credinții.

În toate aceste calități, ar fi și un element de poticneală: defectul fizic al «gângăvelii» despre care s'a vorbit atât. Cine însă știe că înainte de vederea Moșului, el nu vorbea, nici nu auzea, nu se mai împiedecă de acest fapt: e de mirare că azi aude și vorbește corect. Iar cine îl aude vorbind, îl vede predicând, își dă seama că în gestul și vorba lui năvălește o energie spirituală, care înfrânge și piedeca acestui defect fizic. Și trece cu gândul la cunoscutul cuvânt paulin, că Dumnezeu a ales pe cele slabe și nebune ale lumii acesteia ca să facă de rușine pe cele tari și înțelepte. Cât de deosebit a vorbit pentru popor, și cum cu totul altfel studenților teologi! A fost — fără exagerare — la nivelul studenților ce-l ascultau: un simplu cioban dela Maglavit! Dealtfel el însuși mărturisește că Moșul îi spune ce să grăiască. Iată cum defectul fizic se întoarce în favoarea lui...

Maglavitul este încă actual: prin instituțiile ce le are, prin bolnavii și pelerinii ce nu încetează a veni, prin rârna propovăduitoare a ciobanului. E actual, pentru că predica lui de pocăință, este o necesitate a vremii: să înlocuim inima de piatră, cu o inimă zămislită din lacrimă și milă, pentru că mânia lui Dumnezeu să se risipească. Maglavitul întărește frontul spiritual al Românilor, care este adevărata chează a ființării și a biruinții noastre. E glasul dreptății divine în tubureala vieții moderne.

N. M.

Conferințele religioase ale Universității Ardealului

Universitatea „Regele Ferdinand I” din Cluj Sibiu, organizează un nou ciclu de conferințe religioase, care va fi inaugurat Duminecă 28 l. c. orele 11 și jum. [după sf. Liturghie], în sala Simion Bărnuțiu, când va vorbi Păr. Prof. Dr. Grigorie T. Marcu, despre „O capodoperă: Biblia”.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Este o datorie morală și națională să ajutăm familiile desrobitorilor.

Vizite arhieresti

Inalt Preasfinția Sa Mitropolitul nostru Nicolae a vizitat Mercurii 17 l. c. biserica nouă în construcție din Orăștie, căreia i s'au montat recent iconostasul și candelabru mare și care cu ajutorul Domnului anul viitor va fi gata, pentru a fi predată destinației sale.

În după-mea aceleasi zile, Inalt Preasfinția Sa a trecut la Hunedoara, unde s'a interesat de stadiul lucrărilor monumentalei biserici, ctitorită de Domnul Constantin Bursan, deputat eparhial, neîntrecut sprijinitor al Bisericii.

Mare a fost bucuria Ierarhului nostru și de găsita aceasta, ca totdeauna când se găsește în fața faptelor mari, prin semnificația cărora se preamărește Dumnezeu.

Duminecă, 21 l. c. Inalt Preasfinția Sa a găzduit pe Preasfinția Sa Valeriu Traian Frențiu, locțiitor de Mitropolit al Blajului, care a luat parte la serbarea organizată de Universitatea Ardealului pentru pomenirea memoriei a cinci vrednici bărbați ai neamului, luptători pentru drepturile lui în trecut.

La această frumoasă și românească serbare a participat și Inalt Preasfințitul nostru Mitropolit.

Luni a primit la reședință pe cioabanul Petriche Lupu dela Maglavit, cu care a stat mai mult timp de vorbă, oprindu-l și la masa de seara.

RAPORT

asupra activității științifice, didactice și de organizator a dlui Emilian Vasilescu, alcătuit de Comisia instituită pentru chemarea prin numirea ca titular a unui profesor la catedra de Apologetică și Sociologie dela Academia teologică „Andreiană” din Sibiu, conf. art. 15, 2 al Regulamentului acelei Academii, comisie ce și-a ținut ședințele la 22-23 Octombrie 1943

Comisia, cercetând activitatea dlui Emilian Vasilescu, a constatat următoarele:

I. Studiile în domeniul Teologiei și al Apologeticii și Sociologiei:

Dl Emilian Vasilescu, născut în anul 1904 din părinți creștini, români ortodocși, Nicolae și Elena (decedați), com. Herăști, jud. Ifov, este licențiat al Facultății de Teologie din București, disciplina Apologetică (1928), licențiat al Facultății de Filosofie și Litere din București, specialitatea Filosofia (1938) și doctor al Facultății de Teologie din București, specialitatea Apologetică (1936). A făcut studii suplimentare de teologie sistematică și filosofie religioasă la Facultatea de Teologie protestantă din Paris în anul 1929—1932, studii superioare de Morală și Sociologie la Facultatea de Litere a Universității din Paris (1929—30) și studii superioare de Psihologie la aceeași facultate (1930—31).

II. Activitate științifică:

Dl Dr. Emilian Vasilescu a tipărit până acum următoarele lucrări de interes apologetic și sociologic:

1. Probleme de psihologie religioasă și filosofie morală. București 1933, ediția II-a adăugită 1941, 204 pag.

2. Interpretarea sociologică a religiei și a moralei. Școala sociologică franceză, — studiu critic — București 1936, XVI+176 pag.

3. Apologetici creștini, Români și străini, București 1942, 224 pag.

4. Răvna casei Tale, Gânduri și îndemnuri spre folosul Bisericii, București 1940, 204 pag.

5. Raportul între Religie și Filosofie, București 1943, 20 pag.

Pe lângă acestea a mai publicat manuale pentru școlile secundare, scrieri de cuprins variat și numeroase studii, articole și recenzii în revistele „Gândirea”, „Revista de Filosofie”, „Reze de Lumină”, „Biserica Ortodoxă Română” și în zărele „Calendarul”, „Universul”, etc.

Din flaută lucrărilor se desprinde vasta, variata și curentă informație a autorului, variată și teologia în alie Filosofie și o gândire limpede. Peste tot activitatea publicistică a dlui Dr. Emilian Vasilescu atestă la Domnia Sa un spirit viu, polivalent și o răvnă apreciabilă în a fi continuu prezent în slujirea Bisericii și a teologiei românești prin arma scrisurii.

Prin activitatea științifică de până acum, dl Dr. Emilian Vasilescu promite să continue a da teologiei românești în ramura apologetico-sociologică lucrări de reală valoare.

III. Activitatea didactică:

1. Dl Emilian Vasilescu a funcționat ca profesor suplinitor de religie la liceul „Cantemir Vodă” din București, în anii 1932—33, 1933—34 și 1934—35 și la liceele „Matei Basarab” și „N. Krețulescu” din București în anul școlar 1936—37.

2. Profesor suplinitor de religie și filosofie la liceul „C. Alimănișteanu” din Oltenița, în anul școlar 1935—36.

3. Asistent la catedra de Apologetică și Dogmatică dela Facultatea de teologie din București, pentru disciplina Apologetică, în mod onorific între 1 Nov. 1934—1 Aprilie 1937, cu titlul de asistent suplinitor bugetar între 1 Aprilie 1937—1 Martie 1939, cu titlul de asistent provizoriu între 1 Martie 1939—1 August 1940, cu titlul de asistent definitiv dela 1 Aprilie până azi.

IV. Activitatea de organizator:

Dl Emilian Vasilescu a funcționat în anii școlari 1925—26 și 1926—27 în cancelaria Revizoratului școlar al Jud. Ifov. iar între 1 Ianuarie—1 Martie 1928 în cancelaria Inspectoratului școlar al regiunii VIII-a București.

Înșurările de organizator și le-a mai evidențiat în calitate de inițiator și administrator al revistei „Reze de Lumină” a studenților dela Facultatea de Teologie din București, în primele 9 luni de apariție, lanțurile—Septembrie 1929, și ca secretar de redacție al revistei „Gândirea” începând dela 1 Ianuarie 1942.

Pe baza titlurilor și a activității de mai sus și a faptului că îndeplinește condițiile din art. 15, 1 a din Regulamentul Academiei Teologice „Andreiane”, comisia propune chemarea prin numirea ca titular a dlui Dr. Emilian Vasilescu la catedra de Apologetică și Sociologie a Acelei Academii.

Având în vedere că susnumitul face parte din cadrele corpului didactic universitar, comisia constată că nu este cazul de-a fi supus și unei probe didactice.

Sibiu, 23 Octombrie 1943.

Președinte:

NICOLAE

Mitropolitul Ardealului

Membrî:

Ioan Gh. Savin

Dr. D. Stăniloae

Dr. N. Terchilă

Dr. Nic. Neaga

Nr. 12405 - 1943 Bis.

Aviz oficial

Prea Cucernicii Protopopi și Cucernicii Preoți, conducători ai oficiilor parohiale, vor întocmi până la 31 Decembrie 1943: Liste membrilor adunării parohiale pentru anul 1944, ca ele să poată servi la eventualele alegeri bisericești, ce s'ar face în anul 1944.

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 12 Noembrie 1943.

Consiliul Arhiepiscopesc

AVIZ

Rectoratul Academiei Teologice „Andreiane” face cunoscut celor interesați că a fixat o sesiune extraordinară de examene de licență în Februarie 1944.

La acest examen de licență se vor putea prezenta absolvenții Academiei din anul 1942/43 cari nu și-au susținut încă teza și absolvenții mai vechi ai Academiei sau dela alte Academii, care și-au făcut examenul de diferență în vederea licenței. Examenul de diferență în vederea licenței nu vor avea loc în această sesiune.

Rectoratul

INFORMAȚIUNI

Răscumpărare. Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru Nicolae și-a răscumpărat felicitările de ziua numelui, dărând suma de 10 000 Lei pentru ajutorarea săracilor.

Obșnuita recepție din anii trecuți nu va avea loc la Sf. Nicolae de astă dată.

† **Pr. Ioan Prișcu**, paroh la biserica Sf. Nicolae din Prundul Brașovului, și protopop onorar, a facut din viață în vârstă de 76 de ani. A slujit altarul și neamul timp de aproape o jumătate de veac, cu întreg devotamentul său, a suferit și mizeriile exportării la „Șopro” timp de doi ani. A publicat studii documentate despre istoria bisericii Sf. Nicolae, și alte lucrări. Prin moartea sa Ardealul pierde un vrednic luptător pentru credința și dreptate. Odihnească cu dreptii!

Sfaturi de împăciuire. Cu ziua de 1 Decembrie 1943 vor lua ființă, în toate comunele țării, așa zisele „Sfaturi de împăciuire”, formate din fruntași săteni și cărturari. Aici se vor judeca pricinile măruntă dintre locuitorii locurilor, amenințări, calomnii, injurii, stricăciuni în bunurile altora, pretenții în bani sau lucruri până la zece mii de lei ș. a. Sfaturile sânt puse sub oblăduirea judecătorului de pace. Preoții și învățătorii, cari își cunosc bine oamenii, vor putea fi, de sine înțeles, de mare ajutor în această nouă instanță judecătorească a satelor, menită să înlăture multe vrăjmășii.

Manifestație pătrunsă de recunoștință au dovedit harnicii locuitorii din orașelul *Băița*, al țării vechiului Zărând, față de venerabilul lor concetățean dl *Dr. Silviu Moldovanu*, fost prim președinte al tribunalului arădan și ultimul memorandist în viață, care a implinit acum 81 de ani ai vârstei. Din acest prilej, Duminecă, după terminarea sfintei liturghii, par, protopop al Băiței, Dumitru Secărea, asistat de preoți, a rostit în sfântul lăcaș, în fața mulțimii de credincioși, o impresionantă vorbire în care, prin slujitorii altarului, s'arborat mulțămesc de bunul Dumnezeu, că a fost învrednicit cu deplină sănătate, hărăzindu-i-se vrednicia unor alese slujbe, pentru binele neamului, — alături de marii luptători naționaliști ai vremii trecute. Vorbitorul a pomenit apoi activitatea vigurosului octogenar în mișcările naționale și culturale, ale neamului atât înainte de anul unirii, cât și după aceea, — dorindu-i cu toții, mici și mari, să-i fie dat să mai vadă restabilite și lărgite vechile hotare ale țării noastre.

Piesă românească în teatru german. Teatrul de stat dela Berlin și-a deschis stagiunea acestui an cu piesa lui Caragiale „O scrisoare pierdută”, reprezentată în Teatrul Național din București întâia oară în Nov. 1884. Rolurile au fost încredințate actorilor celor mai de seamă ai scenei germane, între ei și Paul Wegener, bine cunoscut publicului românesc din capitală și din alte orașe ale țării. Publicul berlinez, scriu zărele, a făcut o excelentă primire atât cuprinsului, cât și interpretării piesei românești, — traduse de o sibiană: dra Ioana Maria Gorvin (pseudonim).

STIRI LOCALE

7. **Duminecă în 28 Noembrie 1943**, servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă și duhovnicul Nicodim Belea; diaconii: Anatolie Scurtu și cons. Alex. Popa. *Predică: duhovnicul Nicodim Belea.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4: *Pr. Dr. Corneliu Sârbu*, dela parohia Sibiu Treistejari.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Dacia în autorii clasici, de G. Popa-Lisseanu, membru cosp. al Academiei Române. I. *Autorii latini clasici și postclasici.* — II. *Autorii greci și bizantini.* Impr. Națională, București, 1941. — I.

pg. 132, Prețul 245 Lei. — II. pg. 190, Prețul 350 Lei.

În studii și cercetările, tipărite de Academia Română, s'au publicat de curând aceste două lucrări ale dlui G. Popa-Lisseanu, care conținut al trecutului opera sa de neobșnuită cercetare al trecutului neamului românesc. Volumele de acum servesc tot odată ca întregire a masivel publicații de 15 volume din colecția autorului de *Fontes Historiae Dacoromanorum*, Izvoare ale istoriei românilor, Opera istorică a venerabilului profesor și membru al Academiei Române stă la îndemână în deosebi tinerilor cari se ocupă cu începuturile istoriei românilor dovedind drepturile noastre istorice asupra teritoriilor în care am trăit și trăim.

Nr. 11840—943.

Concurs repeșit

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a Rod II, din protopopiatul Săliște, se publică Concurs cu termen de 30 zile dela data apariției în Telegraful Român. Cererile se vor înainta la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Venitele postului sunt:

1. Salariul dela Stat.
2. Stola obișnuită în protopopiatul Săliște.
3. Relut de lemne de loc.

Vor fi preferați preoții cu vechime de serviciu.

Sibiul, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 12 Noembrie 1943.

Consiliul Arhiepiscopesc

ad. Nr. 646—943.

(83) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de diacon, pe lângă biserica Sf. Adormire Brașov-Cetate, se publică concurs cu termen de 30 zile dela data publicării în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul dela Stat.
2. Remunerăție din partea bisericii de Lei 3500 lunar, și 5 jugăre de pământ, pentru predarea orelor de religie la școlile primare din parohie.
3. Stola obișnuită în parohie la serviciile de cununii și înmormântări, când e cu doi preoți, și dela bobotează.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare și de învoiașarea de candidare dela I. P. S. Mitropolit Nicolae, se vor înainta în termen oficiului protopopesc al Brașovului.

Concurenții se pot prezenta într-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a servi și a face cunoștință cu credincioșii.

Din ședința Consiliului parohial al bisericii Sf. Adormire, Brașov-Cetate, ținută la 27 August 1943.

Dr. N. Stinghe

Pr. V. Coman

Adm. Prot.

Paroh.

Nr. 376—1943.

(84) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Hârseni, protopopiatul Olt, se publică concurs cu termen de 30 zile dela data apariției în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salariu dela Stat.
2. Casă parohială în stare bună.
3. Sesiune parohială, 10 jugăre arător și fână.

4. Câte una măsură — dublu decaltru — bucate de fiecare familie.
5. Una soarte lemne de foc din pădurea posesorilor — circa 6 metri steri — depusă în curtea parohială.
6. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta în termen Prea Venerabilului Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, Parohia renunțând la dreptul de alegere, întregirea ei se face prin numire de către Prea Venerabilul Consiliu Arhiepiscopesc.

Oficiul protopopesc al Oltului în întregire cu consiliul parohial din Hârseni, Șercaia, la 15 Noembrie 1943.

Chirion Marcu

protopop.